

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610/16472820
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

14 Ağustos 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

7/60388 GK 111
7/60517-60519 GK 112
7/60529 GK 112
7/60887-60888 GK 115
7/60890-60891 GK 115
7/61161-61162 GK 117
7/61164-61165 GK 117
7/61172-61173 GK 117
7/61432 GK 119
7/61435-61437 GK 119
7/62018-62020 GK 130
7/63589-63594 GK 149
7/65505 GK 175

**MERSİN MİLLETVEKİLİ
SAYIN MEHMET EMİN EKMEN'İN
TBMM 7/41432 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR

Mersin'in Toroslar ilçesi, sahip olduğu orman varlığı, su havzaları ve kadim Yörük kültürüyle kentin en hassas ekosistemlerinden birini oluşturmaktadır. Ancak, Doğakan Madencilik tarafından Bekiralanı, Güzelyayla (Evcili) ve Gözne mahallelerini kapsayan bölgede hayata geçirilmek istenen "Kalker Ocağı ve Kıрма Eleme Tesisi" projesi, bu bölgeyi bir sanayi yıkım alanına dönüştürme tehdidi taşımaktadır. Mersin Haberci Gazetesi'nde gazeteci Hediye Eroğlu'nun "Gözne, Bekiralanı ve Güzelyayla; bu toplantıya dikkat!" başlıklı haberiyle gündeme getirdiği teknik veriler, projenin yaratacağı tahribatın boyutlarını dehşet verici şekilde ortaya koymaktadır.

Proje dosyasındaki resmi verilere göre, faaliyet sahasının %97,56'sı "Orman Alanı" statüsündedir. Anayasa'nın 169. maddesi ormanların devlet tarafından korunmasını amir hüküm olarak koymuşken, bölgenin neredeyse tamamının bir maden işletmesine teslim edilmesi anayasal bir çelişkidir. Yıllık 2 milyon 400 bin ton gibi devasa bir kapasiteyle çalışacak tesisin üretim aşamasında kullanılacak olan patlatma (dinamit) yöntemi, bölgenin hidrojeolojik yapısını bozacak, yer altı su damarlarının yönünü değiştirecektir. Özellikle en yakın yerleşimlerin (Yörük çadırları) faaliyet sahasına kuş uçuşu sadece 205 metre mesafede bulunması, patlatmaların yaratacağı sarsıntı ve toz emisyonunun insan sağlığını ve güvenliğini hiçe saydığını kanıtlamaktadır.

Daha da vahim olan durum ise Mersin'in içinden geçtiği su krizidir. Kentin su ihtiyacını karşılayan barajların alarm verdiği bir dönemde, bu tesisin sadece toz bastırmak amacıyla günde 13.600 litre su tüketecek olması, Mersinli vatandaşların içme suyu hakkında feragat edilerek sermayeye aktarılması anlamını taşımaktadır. Ayrıca proje sahasının Yörük mezarlığına (580 m), Bekiralanı Sulama Göleti'ne (920 m) ve DSİ Göleti'ne (2.095 m) yakınlığı hem kültürel mirasa hem de tarımsal sulama altyapısına doğrudan bir saldırıdır.

Haberde de vurgulandığı üzere, bölgedeki vatandaşların geçmişte mermer ocağına karşı gösterdiği net duruş, projenin "Sosyal Onay" almasının imkânsız olduğunu göstermiştir. Şirketin "kapıdan kovulup bacadan girmeye çalışması" gibi bir yöntemle halkın iradesini baypas etmeye çalışması, toplumsal barışı tehdit etmektedir. Bu gerekçelerle, Anayasa'nın 56. maddesindeki "Herkesin sağlıklı bir çevrede yaşama hakkı" ve "Devletin çevreyi geliştirme, çevre sağlığını koruma ve çevre kirlenmesini önleme ödevi" uyarınca bu projenin ÇED sürecinin ivedilikle durdurulması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1) Mersin Haberci Gazetesi'nde gazeteci Hediye Eroğlu imzasıyla yayımlanan teknik veriler ışığında; projenin faaliyet sahasının kuş uçuşu sadece 205, 260 ve 300 metre mesafesinde Yörük çadırlarının (yaşam alanlarının) bulunduğu sabittir. Bu kadar kısa mesafede yapılacak olan "dinamitli patlatma" faaliyetinin yaratacağı sismik sarsıntı ve kaya fırlaması riskine karşı, bölgedeki sivil vatandaşın can ve mal güvenliği hangi somut teknik önlemlerle garanti altına alınacaktır?

2) Proje sahasının %97,56'sının orman arazisi olması ve bu alanın neredeyse tamamının tıraşlanacak olması gerçeği karşısında; Bakanlığınızın "Net Sıfır Emisyon" ve "İklim Değişikliğiyle Mücadele" hedefleri doğrultusunda, bu büyüklükteki bir karbon yutak alanının yok edilmesinin iklimsel maliyeti hesaplanmış mıdır?

3) Bölgenin karstik (kalker) jeolojik yapısı nedeniyle patlatmaların yer altı sularında çatlaklar oluşturarak suyun yönünü değiştireceği bilinmektedir. Faaliyet sahasına sadece 920 metre mesafedeki sulama göleti ve 2.095 metre mesafedeki DSİ göletinin su seviyelerinin ve su kalitesinin (toz ve kimyasal kirlilik açısından) korunması için "Gürültü ve Toz Modellemesi" dışında, kapsamlı bir "Hidrojeolojik Etki Değerlendirmesi" yapılmış mıdır?

4) İşletme aşamasında sadece toz bastırmak amacıyla günlük kullanılacağı beyan edilen 13.600 litre suyun deşarjı veya filtrasyonu nasıl sağlanacaktır? Mersin'de baraj doluluk oranlarının %27'ye düştüğü ve su stresinin hat safhada olduğu bir dönemde, bu ölçekte bir su kullanımının çevresel

sürdürülebilirliği nasıl açıklanmaktadır?

5) Hediye Eroğlu'nun haberinde dikkat çektiği üzere; proje alanına sadece 580 metre mesafede bulunan Yörük mezarlığına yönelik sarsıntı ve toz etkileri ÇED raporunda neden detaylandırılmamıştır? Kültürel ve manevi mirasın korunması ilkesi çerçevesinde bu hassas alıcı noktası için bir "koruma bandı" oluşturulmuş mudur?

6) Bölgedeki vatandaşların geçmişte benzer projelere (mermer ocağı gibi) karşı gösterdiği duruş ve sosyal ret iradesi bilinmektedir. 27 Ocak 2026 tarihinde yapılacak olan Halkın Katılımı Toplantısı'nda halkın projeyi oy birliğiyle reddetmesi durumunda, Bakanlığınız demokratik katılım süreçlerini işleterek süreci ivedilikle sonlandıracak mıdır?

7) Anayasa'nın 56. maddesi uyarınca devletin "çevreyi geliştirme ve çevre sağlığını koruma" ödevi bulunurken; orman dokusunu yok edecek, yerel halkı toz ve gürültüye mahkûm edecek, kısıtlı su kaynaklarını tüketecek bu projeye yönelik "ÇED Olumlu" kararı verilmesi halinde oluşacak anayasal sorumluluk kimler tarafından üstlenilecektir?

8) Tesiste kurulacak olan kırma - eleme ünitesinden yayılacak olan partikül maddelerin (PM10 ve PM2.5) rüzgâr yönüyle birlikte Gözne ve Bekiralanı mahallelerindeki hava kalitesini ne oranda düşüreceğine dair bir hava kirliliği dağılım haritası çıkarılmış mıdır?

CEVAPLAR

1,5) Mersin İli Toroslar İlçesi Bekiralanı Mahallesi, Güzelyayla (Evcili) Mahallesi ve Gözne Mahallesi Mevkiinde yapılması planlanan S.87872 (Er:3350997) Numaralı Kalker Ocağı ve Kırma Eleme Tesisi projesi ile ilgili ÇED Yönetmeliği ÇED Genel Formatı (Ek-3) çerçevesinde hazırlanan ve Bakanlığımıza 21.12.2023 tarihinde sunulan başvuru dosyası çerçevesinde proje hakkında yöre halkını bilgilendirmek, görüş ve önerilerini almak amacıyla 27/01/2026 tarihinde Halkın Bilgilendirilmesi ve Sürece Katılımı Toplantısı gerçekleştirilmiş, ÇED Yönetmeliği'nin 8. maddesi gereğince ÇED süreci başlatılmış olmakla beraber henüz ÇED Raporu sunulmamış olan projede, ÇED Raporu özel formatı kapsamında hazırlanması gereken ÇED Raporunda madencilik faaliyetleri kapsamında yapılacak patlatmadan kaynaklı hava şoku, taş savrulması, titreşim vd. detaylı çevresel etkilerine ilişkin bilgileri ihtiva eden ÇED Raporunun Bakanlığımıza sunulmasına müteakip bahse konu hususlarda Bakanlığımız ve komisyon üyesi kurum ve kuruluşlar tarafından değerlendirme yapılacaktır.

2) Bakanlığımıza müracaatta bulunulan projelerle ilgili olarak; projenin niteliği ve proje alanının vasfına göre ÇED Yönetmeliğin 8. maddesi gereğince ilgili kurum ve kuruluşlardan oluşan bir İnceleme-Değerlendirme Komisyonu (İDK) teşkil edilmekte, ÇED Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda, İnceleme-Değerlendirme Komisyonu toplantılarında ve yürütülen çalışmalarda, komisyon üyesi kurum ve kuruluşlar tarafından belirtilen hususların ÇED Raporu içinde yer alması sağlanarak ÇED sürecine devam edilebilmektedir.

ÇED Raporunun sunulması aşamasında projenin detaylı çevresel etkilerine ilişkin bilgilerin yer alması sonrasında orman alanlarının korunması, rehabilite edilmesi ve yönetilmesi konusunda tasarruf ve yetki sahibi ve bahse konu projenin İnceleme-Değerlendirme komisyonunda (İDK) yer alan Orman Genel Müdürlüğü'nün yanı sıra Bakanlığımız ve ilgili diğer komisyon üyeleri tarafından değerlendirme yapılacaktır.

3,4) Proje alanı ve etki alanında projenin yeraltı ve yüzey sularına etkileri ve alınacak önlemler ile ilgili detaylı bilgileri içerecek şekilde ÇED Raporunda yer alması gerekmekte olup, ÇED Raporunun sunulması aşamasında bahse konu projenin İnceleme-Değerlendirme komisyonunda (İDK) yer alan yeraltı ve yüzey suları konularında yetkili kurum vasfına haiz DSİ Genel Müdürlüğü ile Su Yönetimi Genel Müdürlüğü tarafından yeraltı ve yüzey sularına etkiler konusunda inceleme ve değerlendirme yapılacaktır.

6) Bakanlığımıza müracaatta bulunulan projelerle ilgili olarak; Yönetmeliğin 8. maddesi gereğince ilgili kurum ve kuruluşlardan oluşan bir İnceleme-Değerlendirme Komisyonu teşkil edilmektedir. ÇED sürecinde hazırlanması gereken ÇED Raporu içerisinde sunulan tüm rapor, dosya ile diğer tüm bilgi ve belgeler bu komisyon tarafından incelenip değerlendirilmekte, Bakanlığımızca da ÇED Yönetmeliği'nin 14. Maddesi 3. Fıkrası gereğince komisyon tarafından yapılan inceleme ve değerlendirme ve halkın görüşleri dikkate alınarak ÇED Olumlu veya ÇED Olumsuz/İptal kararları verilmektedir.

7) ÇED Yönetmeliğinin EK 1 Listesi kapsamında Bakanlığımıza müracaatta bulunulan projelerle ilgili olarak Yönetmeliğin 8. maddesi gereğince ilgili birçok kurum ve kuruluşlardan oluşan bir İnceleme-Değerlendirme Komisyonu teşkil edilmektedir. ÇED sürecinde sunulan tüm rapor, dosya ile diğer tüm bilgi ve belgeler bu komisyon tarafından incelenip değerlendirilmekte, komisyon üyesi kurumların kendi mevzuatları kapsamındaki değerlendirmeleri dikkate alınarak bahse konu projelere mer'i mevzuat kapsamında karar verilmektedir.

8) Proje dahilindeki madencilik faaliyetleri ile bu kapsamda kurulması planlanan kırma-eleme tesisinden ve proje etki alanındaki diğer faaliyetlerden kaynaklı kümülatif emisyon (toz) hesaplamalarının ÇED süreci içerisinde hazırlanacak ÇED Raporunda yer alması gerekmekte olup, ÇED Raporunun sunulması sonrasında ÇED Raporundaki hava kalitesi modellemesi ve ölçümlere ilişkin Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinde belirlenen sınır değerlere kapsamında inceleme ve değerlendirme yapılacaktır.